

<i>Ägare: Kvalitets och hållbarhetschef</i>	<i>Utfärdare: Hälso-och sjukvårdschef /MAS</i>	<i>Version: 1.2</i>
<i>Godkänd av: Kvalitets och hållbarhetschef</i>	<i>Giltig från: 20 mars 2020</i>	<i>Ersätter dokument: 1.1</i>

Rutin för omvårdnads principer vid smitta

Vid den första kontakten med patienten är smittämnet oftast okänt. Tänk på att man kan vara bärare av smittämnen utan att ha symtom.

Förekomst av riskfaktorer ökar risken för smittspridning. Tillämpa alltid basala hygienrutiner, oavsett om smittämnet är känt eller inte.

Exempel på riskfaktorer är:

- Hosta och feber.
- Stora blödningar.
- Diarré och/eller kräkningar.
- Urinvägskatetrar, infarter och dränage.
- Sårinfektioner och stora hudskador.
- Smittsamma barnsjukdomar, blåsor och hudutslag.
- Nedsatt kognitiv förmåga.

Vissa smittsamma sjukdomar regleras i smittskyddslagen och för dessa kan särskilda regler gälla, till exempel avseende smittspårning.

Symtom och inkubationstid covid-19

Vid covid-19 ses allt från milda symtom som halsont, hosta och feber till svåra luftvägsbesvär i form av pneumoni och andra sjukdomar relaterade till luftvägarna. Diffusa symptom som allmän sjukdomskänsla, muskelvärk och gastrointestinala besvär har också beskrivits. De allra flesta som smittas blir lindrigt sjuka med luftvägssymtom som går över av sig själva

Inkubationstiden är 2–14 dagar (enstaka fall med en dags samt över 14 dagars inkubationstid finns rapporterat) och i genomsnitt 5 dagar.

Smitta och smittsamhet, covid-19

I nuläget vet vi att coronavirus sprids genom nära kontakt mellan människor eller genom hostningar och nysningar, så kallad kontakt-, dropp- och aerosolsmitta.

Exponerad brukare utan symtom är inte smittsam. Brukaren observeras avseende eventuella infektionssymtom som till exempel hosta, snuva, andningsbesvär och/eller feber under 14 dagar räknat från tidpunkt för senaste möjliga smittexposition. Ansvarig läkare konsulteras vid symtom hos brukaren.

Efter två symtomfria dagar (48 timmar) räknas individen som frisk från smitta. Vid eventuell kontakt med och åtgärder från smittskyddsläkaren, informerar smittskyddsläkaren om när åtgärder och när restriktionerna kan upphävas.

Ansvar covid-19

Vid smitta av covid-19 leds direktiven för utförande och omhändertagande av regional smittskyddsläkare. Används denna rutin ska den stämmas av med ansvarig/behandlande läkares eller smittskyddsläkares och direktiv. Lokal rutin upprättas efter de direktiven.

Varje verksamhet uppmanas att handla med sunt förnuft och praktiskt tänkande efter vad situationen i varje enskild situation kräver.

Vid extraordinära situationer som kräver en praktisk lösning uppmanas att verksamheter är noggranna med sin dokumentation, så verksamheterna kan beskriva och visa för myndigheter vad man vidtagit för åtgärder och vad situationen har krävt för praktiska åtgärder.

Ni kan även höra av er till myndigheten, IVO, i den region där verksamheten bedrivs för att höra deras åsikter angående eventuella åtgärder ni funderar på att vidta.

Personal som arbetar med smittade personer, covid-19

Begränsa antalet personal som vårdar brukaren. Utifrån nuvarande kunskapsläge avråds gravid personal från att omhänderta brukare med misstänkt eller bekräftad infektion med covid-19.

Arbetsledare ska föra en lista över vilken personal som omhändertagit brukare med misstänkt eller konstaterad infektion.

Exponerad vård- och omsorgspersonal ska arbeta som vanligt, men vara uppmärksam på symtom. Om personal insjuknar utanför arbetsplatsen, ska personen stanna hemma tills hen är stabilt symtomfri minst två dagar.

Vid tillkomst av symtom på arbetsplatsen ska personen omedelbart avsluta arbetspasset och gå hem och stanna hemma tills stabilt symtomfri i minst två dagar. Vid svåra symtom

kontaktar hen 1177, och uppger att hen arbetar inom vård och omsorg.

Omvårdnad, covid-19

- Vid konstaterad smitta gör lokal rutin beroende på om personen har symtom eller inte.
- Följ direktiv från behandlande läkare alternativt smittskyddsläkaren.
- Säkra att medarbetarna får rätt utbildning och information.
- Registrera och dokumentera händelseförloppet för brukare och medarbetare, insjuknande, symtom, åtgärder och uppföljning.
- Tillämpa alltid basala hygienrutiner.
- Informera personal, brukare och eventuella närstående om gällande hygien- och livsmedelsrutiner.
- Avboka ej akuta läkarbesök för den enskilde. Se över och med läkare prioritera eventuella externa läkarbesök för smittsam brukare. Smittan förhindrar inte att brukaren ska ha tillgång till akutsjukvård. Ta kontakt innan med berörd vårdinrättning.
- Isolera smittsam brukare. Brukaren ska vara isolerade i sin lägenhet, med begränsad onödig kontakt med andra personer och andra sociala aktiviteter tills de varit symtomfria i två dagar.
- Begränsa om möjligt antal medarbetare som arbetar med smittsam brukare.
- Säkra att medarbetarna får rätt utbildning och information.
- Verksamheten ska organisera vård och omsorg på ett sådant sätt så att den är säker för brukare, personal och besökare. Extern personal som till exempel konsulter, lokalvårdare och fysioterapeuter ska föra dialog med verksamhetens personal innan de går in till brukare, för att få upplysning om det utöver basala hygienrutiner finns särskilda rutiner för brukare med aktuella smittor eller infektionskänslighet
- Lokala anvisningar kan behöva upprättas i verksamheten gällande hur information angående brukare med bedömd smittsamhet eller infektionskänslighet säkerställs mellan medarbetare och extern personal.
- Kom ihåg att alltid informera sjukhuspersonal och ambulanspersonal om smitta om någon brukare måste transporteras någonstans. Viktigt att alla parter samarbetar så att alla får information och samma information.
- Beslut om boendet ska stängas fattas av ansvarig Smittskyddsläkare
- Byt arbetsdräkt varje dag, tvätta kläderna i minst 60 grader och torktumla dem eller torka dem i torkskåp (aktiv torkprocess). Om arbetsdräkten blir fuktig eller kontaminerad ska den bytas under arbetsdagen. Se vidare: rutin för hygienrutiner vid smitta.

Livsmedel, covid-19

- All mat serveras på respektive rum/lägenhet.
- Personal som sköter smittade brukare ska inte vistas i allmänt kök.
- Använd papper istället för disktrasor i köket.